

**Dr. Kovács Tamás legfőbb ügyész megnyitó beszéde
az Ügyészség Napján**

Budapest, 2009. június 9.

Tisztelt Köztársasági Elnök Úr!

Tisztelt Vendégeink!

Tisztelt Munkatársaim!

Hölgyeim és Uraim!

Jó kétezer évvel ezelőtt Démokritosz görög filozófus mondta, hogy **„az élet ünnepnapok nélkül: hosszú út vendégfogadók nélkül”**

Nekünk ma ünnepnapunk van: ez az ünnep a múlt végiggondolását is jelenti és jelenti az utódok tisztelgését azok előtt, akik sokat tettek ezért a szervezetért. Alkalmat ad ez az ünnep arra is, hogy kifejezésre juttassuk legkiválóbb munkatársaink teljesítménye elismerését.

1991. június 10-én hivatali ünnepség keretében emlékeztünk meg a Legfőbb Ügyészségen az első magyar ügyészségi törvény, a királyi ügyészségről rendelkező 1871. évi XXXIII. törvénycikk kihirdetésének 120. évfordulójáról.

Amint tudjuk, az 1867-es kiegyezés után kezdődött meg Magyarországon a polgári államszervezet kiépítése. A modern állam jogrendszere és igazságszolgáltatása megteremtése szempontjából természetesen alapvető jelentőségű volt a bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1869. évi IV. törvénycikk, amely államosította a bíraskodást, és elválasztotta az igazságszolgáltatást és a közigazgatást.

Az igazságszolgáltatást rendező törvények sorában született meg az 1871. június 10-én kihirdetett első magyar ügyészségi törvény, amelynek célja a bíró a közvádoló és a védő teendőinek elválasztása jegyében a közvádloi intézmény, a bíróságtól független ügyészség létrehozása volt.

A törvény indokolása leszögezte, hogy **„oly közegnek felállítása, mely a közvédat képviselje, múlhatatlanul szükséges. Elengedhetetlen, hogy a bíró,**

a közvádoló és a védő külön természetű teendői elválasztassanak és egymástól független közegekre bízassanak.”

A törvény szerint az ügyészség fő teendője, hogy **„a jogrendnek a büntető törvényekben meghatározott megsértése eseteiben a törvény alkalmazása iránti eljárást megindítsa.”**

A korabeli dokumentumokból kiolvasható, hogy a királyi ügyészségre a szervezet létrehozatalakor is úgy tekintettek, mint a bíróság **„buzgó segítőtársára”** és az igazságos ítéletek születéséhez vezető út őrére.

A korábbi tiszti ügyészi intézménnyel szakítva a törvény indoklása kimondta, hogy **„a közvádoló csak az állam közege lehet, mivel a büntető törvények áthágói magát a jogrendet és így az összes társadalmat is sértik.”**

Joggal állapíthatta meg tehát az 1991. június 10-ei ünnepségen Györgyi Kálmán legfőbb ügyész úr, hogy e törvénycikk volt az **„amely Magyarországon megteremtette az egységes, centrálisan felépített, a bíróságtól független”** államügyészséget.

Az elmúlt évi köszöntőnkben is idéztem, de most is idézni fogom Györgyi úr akkori javaslatát, miszerint **„szeretném, ha ezt a napot a Magyar Köztársaság Ügyészsége elfogadná saját ünnepnapjának.”**

Az ügyészi hivatásrend tagjai örömmel értettek egyet ezzel a javaslattal és ma immár 19. alkalommal tisztelgünk a szervezetet létrehozó törvény megalkotása és a szervezet, a királyi ügyészség első vezetőjének emléke előtt.

Tisztelgünk a 138. éve megalkotott törvény előtt, mert így jött létre az a szervezet, majd így alakult ki az a hivatásrend, az ügyészi hivatásrend, amelyhez tartozni valamennyiünknek felemelő érzés, de ugyanakkor mindennapos felelősség és kötelesség is. Olyan felelősség és kötelesség, amelynek csak úgy tudunk megfelelni, ha ma is követjük az első ügyészi esküben foglaltakat: **„tisztemben pontosan, híven és serényen eljárók, a reám bízott ügyekben félretévén mindennemű melléktekintetet, félelmet vagy kedvezést, egyedül a törvényes igazságot tartandom szemeim előtt.”**

És tisztelgünk Kozma Sándor, az 1871. szeptember 18-án kinevezett első pesti királyi főügyész emléke előtt is, akinek síremlékére méltán vésték fel, hogy **„a királyi ügyészség apja és mindörökké vezér szelleme”**.

Az ügyészség működésének kialakításában elvülhetetlen érdemei vannak Kozma Sándornak, hiszen e nagy formátumú vezető negyedszázados munkásságával valódi megbecsülést és rangot szerzett az ügyészi szervezetnek. Ahogyan egy korabeli újságcikkben méltatták: **„gyűlöletes hivatalát szeretetté tudta tenni.”** Igen, hiszen azt tanította, hogy **„az ügyész nem peres fél, aki ellenesén minden áron diadalmaskodni akar, hanem közege azon erkölcsi hatalomnak, amely igazságot kutat és követel.”** Jó oka volt hát, hogy róla neveztük el az ügyészi szervezet legmagasabb elismerését a Kozma Sándor díjat és az ő emlékére hirdetjük meg tudományos pályázatunkat.

A kitüntetések és más elismerések átadására, és a legjobb pályaművek díjazására, immár hagyományosan az ügyészség napi ünnepeken kerül sor.

És szintén hagyományosan kihasználjuk ezt az ünnepet arra is, hogy munkákkal kapcsolatban, valamely szakterület jelese adjon tájékoztatást, tartson szakmai előadást valamely aktuális témában. Az eddigi előadások sorozatának méltó folytatását várhatjuk ma, egy nagyon is aktuális téma **(A globalizáció szorításában: a XXI. század ügyészségének kihívásai)** avatott előadójától.

Tisztelt Köztársasági Elnök Úr!

Tisztelt Vendégeink!

Hölgyeim és Uraim!

Mindannyiunk őszinte örömeire szolgál és a Magyar Köztársaság Ügyészsége iránti megbecsülés jeleként értékeljük, hogy ünnepünk alkalmából meghívott vendégeink megtiszteltek bennünket megjelenésükkel. Külön és hangsúlyozottan szeretném megköszönni azt, hogy Köztársasági elnök úr személyes részvételével tüntetett ki bennünket. A hivatalba lépésem óta ez alkalommal köszönhettem először nálunk a Köztársasági elnök urat. És minthogy bizonyos híresztelésekkel szemben még vannak a jövő évre is terveim, hadd adjak hangot annak a reményemnek, hogy jövő évi ünnepünkön is fogadhatom Köztársasági elnök urat.

Köztársasági elnök úr és tisztelt vendégeink megjelenését megköszönve, a mai ünnepi rendezvényt ezennel megnyitom.